

I kronikken i BT 1. 12. om Afghanistan, «Vi må stå løpet ut», hevder kommandørkaptein Inge André Utåker at skeptikerne til det stadig mer omfattende internasjonale engasjementet i landet har vært «etterpåkloke». Mon tro det?

Etterpåklok eller bare klok?

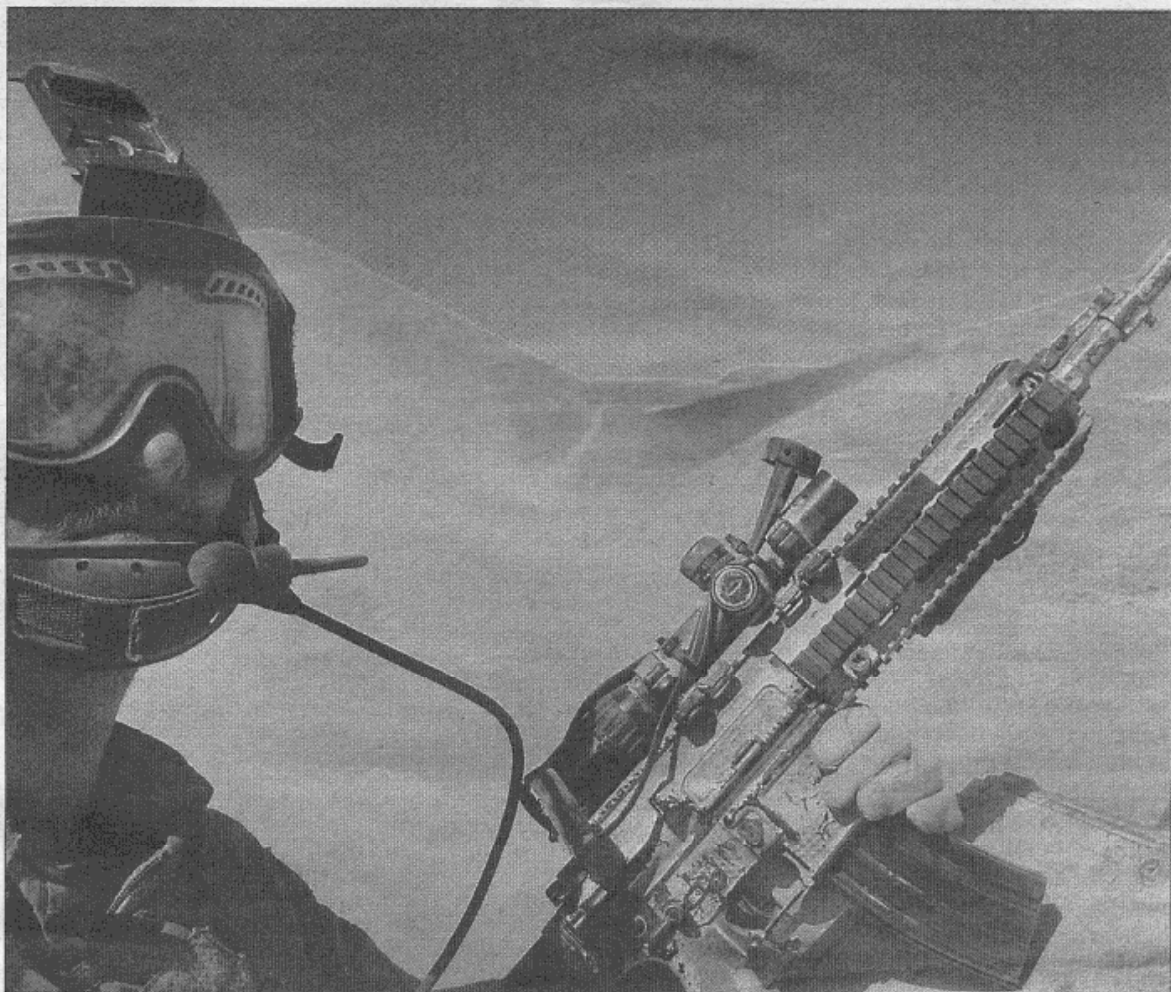
AFGHANISTAN

Astri Suhrke,
seniorforsker på CMI

VI PÅ CMI som har arbeidet med Afghanistan i mange år ble skeptiske svært tidlig. Allerede i desember 2001 laget vi en rapport for Utenriksdepartementet der vi advarte mot for sterk internasjonal tilstedeværelse, enten det gjaldt penger eller militærstyrker. Det var den viktigste lærdommen fra fredsoperasjoner andre steder, men også fra Afghanistans nyere historie, understreket vi. Afghanerne måtte selv få styre. Rapporten ble sitert i en reportasje i Aftenposten 19. januar 2002. Jeg skrev en kronikk om det samme temaet i International Herald Tribune 21. januar 2001. Dette var like før den første giverlands-konferansen i Tokyo der linjene for et omfattende engasjement ble lagt.

I ÅRENE som fulgte har vi gjentatte ganger og i ulike former gjentatt samme budskap. Etter som NATO satte inn flere styrker og krigen blusset opp, pekte vi på farene ved den stadig sterkere militariseringen av konflikten og nødvendigheten av å forhandle med fienden. Rundt 2005 – 2006 utviklet vi tesen i akademiske artikler. Så gikk vi ut i dagspressen. En rask opp-telling viser 7 kronikker i perioden 2007 – 2010, i Aftenposten, Bergens Tidende, Dagbladet, og Morgenbladet (og da er ikke mindre bidrag medregnet). Videre forskning tok opp nye temaer, som faren ved å bevæpne militsen og bygge ut den afghanske hær i rask tempo. Det ville

AFGHANISTAN: Tunge interesser av politisk og organisasjonsmessig art har hele tiden veiet til fordel for et sterkere internasjonalt engasjement og større militarisering av konflikten, skriver artikkelforfatteren.

ARKIVFOTO: HÅVARD BJELLAND

jo først og fremst legge grunnlaget for at borgerkrigen ville fortsette når NATO trakk seg tilbake.

Forskeren spør seg da: Hvorfor blir jeg ikke hørt?

DET KAN VÆRE mange grunner til det. Tunge interesser av politisk og organisasjonsmessig art har hele tiden veiet til fordel for et sterkere internasjonalt

engasjement og større militarisering av konflikten. En av dem nevner faktisk Utåker i slutten av sin kronikk. Oppdraget i Afghanistan har vært «noe av en velsignelse» for det norske forsvaret fordi det har «operasjonalisert» en ellers vanskelig overgang mot «et innsatsforsvar», skriver han. Sluttsatsen er at krigen i

|| **Hvorfor blir jeg ikke hørt?**

Afghanistan således har gitt en betydelig nettogevinst for det norske forsvaret.

For afghanerne ser nok regnestykket noe annerledes ut, selv om det er i deres navn at Utåker og andre med ham nå krever at «vi må stå løpet ut». Og for forskeren er det en mager trøst at hun (eller han) ikke har vært bare etterpåklok.